

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ

พฤติกรรมการบริโภคน้ำดื่มของครัวเรือนในเขต
เทศบาลนครเชียงใหม่

ชื่อผู้เขียน

นางสาวสุภาวดี ประชากุล

เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ	ผศ.ชงชัย	ชูสุวรรณ	ประธานกรรมการ
	รศ.ดร.เดช	กาญจนางกูร	กรรมการ
	ผศ.สุรภร	วิศิษฐ์สุวรรณ	กรรมการ

บทคัดย่อ

การค้นคว้าแบบอิสระนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึง พฤติกรรมการบริโภคน้ำดื่มของครัวเรือน และปัจจัยต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อการกำหนดพฤติกรรมการบริโภคน้ำดื่มของครัวเรือนในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ จากแหล่งน้ำดื่ม 4 ประเภท คือ น้ำดื่มบรรจุขวดปิดสนิท น้ำดื่มที่ผ่านการกรองจากเครื่องกรองน้ำที่ใช้ภายในบ้าน น้ำประปา และน้ำบ่อบาดาล

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามเพื่อการเก็บข้อมูล โดยสัมภาษณ์กลุ่มครัวเรือนตัวอย่างในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ จำนวน 400 ครัวเรือน จาก 4 แขวง คือ แขวงนครพิงค์จำนวน 100 ครัวเรือน แขวงกาวิละ จำนวน 100 ครัวเรือน แขวงเมืองราย จำนวน 100 ครัวเรือน และแขวงศรีวิชัย จำนวน 100 ครัวเรือน โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ จากนั้นทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยอาศัยการใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS ทำการวิเคราะห์หาค่าอัตราร้อยละ ตารางแจกแจงความถี่ สรุปผลการศึกษาได้ดังนี้

ในการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการบริโภคน้ำดื่มของครัวเรือนจำแนกตามพื้นที่อาศัย พบว่าครัวเรือนส่วนใหญ่เลือกบริโภคน้ำดื่มบรรจุขวดปิดสนิท เป็นอันดับแรก รองลงมา ได้แก่ เลือกบริโภคน้ำดื่มที่ผ่านการกรองจากเครื่องกรองน้ำที่ใช้ภายในบ้าน น้ำประปา และน้ำบ่อบาดาล ตามลำดับ

ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการใช้บริโภคน้ำดื่มกับปัจจัยทางด้านส่วนประสมทางการตลาด พบว่า สาเหตุที่ครัวเรือนส่วนใหญ่เลือกบริโภคน้ำดื่มบรรจุขวดปิดสนิท และน้ำดื่มที่ผ่านการกรองจากเครื่องกรองน้ำที่ใช้ภายในบ้าน เป็นเพราะมีความมั่นใจในคุณภาพน้ำ สาเหตุที่ครัวเรือนส่วนใหญ่เลือกบริโภคน้ำประปา เพราะความสะดวกรวดเร็วในการใช้ และสาเหตุที่ครัวเรือนส่วนใหญ่เลือกบริโภคน้ำบ่อบาด เป็นเพราะไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการบริโภค

ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการใช้บริโภคน้ำดื่มกับปัจจัยทางด้านราคา พบว่า ครัวเรือนส่วนใหญ่ที่เลือกบริโภคน้ำดื่มจากน้ำบรรจุขวดปิดสนิท น้ำที่ผ่านการกรองจากเครื่องกรองน้ำที่ใช้ภายในบ้าน และน้ำประปา มีความเห็นว่าราคาน้ำดื่มในปัจจุบันเป็นราคาที่เหมาะสม

ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการใช้บริโภคน้ำดื่มกับปัจจัยทางการส่งเสริมการขาย พบว่า สื่อที่ทำให้ครัวเรือนส่วนใหญ่ที่เลือกบริโภคน้ำดื่มบรรจุขวดปิดสนิท คือ พนักงานแนะนำสินค้า สื่อที่ทำให้ครัวเรือนส่วนใหญ่ที่เลือกบริโภคน้ำดื่มที่ผ่านการกรองจากเครื่องกรองน้ำที่ใช้ภายในบ้าน คือ หนังสือพิมพ์ สื่อที่ทำให้ครัวเรือนส่วนใหญ่ที่เลือกบริโภคน้ำประปา คือ ญาติในครอบครัวแนะนำ

สาเหตุที่ทำให้ครัวเรือนส่วนใหญ่เลือกบริโภคน้ำดื่มบรรจุขวดปิดสนิท น้ำดื่มที่ผ่านการกรองจากเครื่องกรองน้ำที่ใช้ภายในบ้าน และน้ำประปา เป็นเพราะคุณภาพและความสะอาด ส่วนครัวเรือนที่เลือกบริโภคน้ำบ่อบาด เป็นเพราะราคาถูก

ปัญหาที่ครัวเรือนส่วนใหญ่พบจากการใช้แหล่งน้ำ พบว่า ครัวเรือนส่วนใหญ่ที่เลือกบริโภคน้ำดื่มจากน้ำบรรจุขวดปิดสนิท และน้ำที่ผ่านการกรองจากเครื่องกรองน้ำที่ใช้ภายในบ้าน ไม่พบปัญหาจากการใช้น้ำ ปัญหารองลงมาได้แก่ ความสะอาด กลิ่น เป็นต้น สำหรับครัวเรือนส่วนใหญ่ที่เลือกบริโภคน้ำประปา พบว่ามีปัญหาในเรื่องสีของน้ำ ปัญหารองลงมาได้แก่ กลิ่น ความสะอาด และสิ่งปนเปื้อนมากับน้ำ สำหรับครัวเรือนส่วนใหญ่ที่เลือกบริโภคน้ำบ่อบาด พบว่ามีปัญหาในเรื่องสิ่งปนเปื้อนมากับน้ำ ปัญหารองลงมาได้แก่ กลิ่น ความสะอาด และสีของน้ำ

Independent Study Title	Household Consumption Behavior for Drinking Water in Chiang Mai Municipality		
Author	Miss Supawadee Prachakul		
M. Econ.	Economics		
Examining Committee	Assist.Prof. Thongchai	Shusawan	Chairman
	Assoc.Prof.Dr. Decha	Karnjanangkura	Member
	Assist.Prof. Suraporn	Wisitsuwan	Member

ABSTRACT

The purposes of this research were to study household behavior in consumption of drinking water, and to study the demand determinants and marketing mix factors, which were assumed to have an effect on household behavior in consumption for four kinds of drinking water, namely bottled water, filtered water, water supply and ground water, in Chiang Mai municipality.

Questionnaires were used to collect information by Accidental Sampling Method from 400 household samples in four areas of Chiang Mai municipality, namely Nakormping, Kawila, Mengrai and Sriwichai. The data were computed and interpreted by using SPSS/PC+ programming the Percentage and Table of Frequency Distribution.

The study of the relationship between household behavior in consumption of drinking water and the four areas in which these households lived revealed that the highest figures from each of these four areas came from different water types. First most of households used bottled water. Second, the households used filtered water. Third the households used water supply and fourth the households used ground water.

The study of the relationship between household behavior in consumption of drinking water and marketing mix factors indicated that the main reason for using bottled water and filtered water was to be certain about the quality of water used. On the other hand, the primary

reason for using water supply was being the most comfortable and the fastest delivery, and the reason for using ground water was being cheaper or being free of charge.

The relationship between household behavior in consumption of drinking water and cost factor showed that most households that used bottled water, filtered water and water supply believed that the cost of water was suitable now with the only exception of most households that used ground water thought the cost of water was high compared to free ground water.

It was revealed from the relationship between household behavior in consumption of drinking water and promotion factors that the media effected most households that used bottled water were by the demonstration from sale. The newspaper effected the households that used filtered water. The households that used water supply were mostly effected by suggestions made by family members; and, the households that used ground water didn't have any media that effected them.

The reasons for using a specific kind of water and not using others were the quality and the cleanness of water for three household groups; bottled water users, filtered-water users and water supply users. However, the reason for most of households that used ground water was the cost of water.

The problems related to using each kind of water showed by the study are as follows: most of the households that used bottled water and households that used filtered water indicated that there were no problems with the water they used with an exception of a minor group which complained about the cleanliness and the smell of water. The problems for most households that used water supply were the color of water, smell of water, cleanliness and dust content. For most households that used ground water the problems were dust, smell of water, cleanliness and the color of water.